

ONZE GROOTE BOSCHBRANDWEER ORGANISATIES

door

H. W. SCHENKENBERG VAN MIEROP.

De groote ontwikkeling van het boschbrandweerwezen in ons land is van jongen datum. De bijzonder strenge winter van 1928/1929, gevolgd door een droog voorjaar en een drogen zomer, bevorderen in hooge mate het ontstaan en de snelle uitbreiding van bosch- en heidebranden. Er hebben in 1929 in ons land niet minder dan 383 branden gewoed, waarvan verschillende van grooten omvang. Wij brengen hier slechts in herinnering den brand van 28 Mei 1929 in de boschwachterij „Loobosch”, die in slechts enkele uren een complex jong dennenbosch ter grootte van 195 ha verwoestte; de schade bedroeg f 90.000.—. In dat jaar besefte men duidelijker dan wellicht ooit tevoren, dat er aan de daadwerkelijke bestrijding van boschbrand nog veel te verbeteren en te regelen viel.

Voordien waren weliswaar — en met goed gevolg — door het oprichten van boschbrandwerven en op andere wijze pogingen gedaan, om verbetering te brengen in de bestrijding van bosch- en heidebranden, doch een sterken prikkel daartoe gaf eerst recht het ontstellend aantal branden van 1929. Hoezeer het ook valt te betreuren, dat toen een groote oppervlakte veelbelovend bosch en natuurschoon door het vuur verloren ging, dit heeft toch ongetwijfeld er toe geleid, dat het boschbrandweerwezen in ons land krachtig tot ontwikkeling is gekomen. Zoo werden in vele gemeenten, vooral in de provincie Noord-Brabant plaatselijke boschbrandwerven opgericht. In Januari 1930 werd op initiatief van den burgemeester van Barneveld het „Voorloopige Comité tot oprichting van boschbrandwerven op de Veluwe” gevormd. Reeds op 22 Februari 1930 ontstond daaruit: „Het Comité voor boschbrandwerven op de Veluwe”.

De hoofdaanleiding tot het in het leven roepen van deze organisatie vormden de vooral in 1929 aan het licht gekomen gebreken in de bestrijding van bosch- en heidebranden op de Veluwe, t.w.:

- 1e. de alarmering was onvoldoende;
- 2e. er kon in de meeste gevallen wel is waar steeds op voldoende hulp worden gerekend, doch men beschikte niet over bruikbaar gereedschap;

3e. de plaatselijke brandweercorpsen begaven zich vaak veel te ver uit het gebied, dat zij eigenlijk hadden te bewaken. De oorzaak daarvan was de gebrekkige alarmeering, waardoor dikwijls de juiste plaats van den brand niet bekend was, waardoor men dien in den regel op veel geringeren afstand schatte dan met de werkelijkheid overeenkwam.

Daar ons meermalen is gebleken, dat verschillende boschbouwers of belangstellenden in den boschbouw niet — of althans onvoldoende — bekend zijn met de wijze, waarop meergenoemd comité is georganiseerd, lijkt ons een korte uiteenzetting daarvan — waarvoor de secretaris van het comité, houtvester Van 't Hoff, ons welwillend verschillende gegevens heeft verstrekt — evenals een bespreking van de organisatie der „Utrechtsche boschbrandweervereeniging”, van beteekenis.

Het werkgebied van het Comité voor boschbrandweren op de Veluwe, aangeduid op het hierbij afgedrukte kaartje, omvat het gedeelte van de Veluwe, gelegen in den veelhoek: Zwolle, Brummen, Barneveld, Harderwijk, Zwolle.

Voorop dient te worden gesteld, dat het hier niet betreft een gemeentelijke boschbrandweerorganisatie, doch een samenwerking van belanghebbende boschbezitters, die krachtig, zoowel geldelijk als moreel, wordt gesteund door de betrokken gemeenten. Aanvankelijk was de medewerking verzocht van boschbezitters uit het gebied, dat ongeveer begrensd wordt door een lijn, getrokken langs de volgende plaatsen: Nunspeet, Gortel, Apeldoorn, Otterlo, Voorthuizen, Putten, Nunspeet. Toen echter weinig later bleek, dat de jong opgerichte organisatie aller belangstelling had — o.a. berichtte het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland, dat het met groote waardeering van de oprichting en de werkwijze van het Comité kennis had genomen — werd in 1931 het aanvankelijk vastgestelde gebied tot het hierboven omschrevene uitgebreid.

De gemeenten Ede, Renkum en Arnhem hebben zelf een organisatie gesticht; de gemeente Rheden is daarmede bezig.

Het Comité beschikt over niet minder dan 16 brandtorens, die alle in den top voorzien zijn van een telefoon en een oriënteringsplaat. Door dit groote aantal waarnemingsposten, die bij brandgevaarlijk weer steeds bezet zijn, wordt het uitbreken van brand onmiddellijk bemerkt.

Voorts heeft het Comité 13 groote en 10 kleine gereedschapdepôts gesticht. Op het kaartje zijn alleen de groote depôts met een kruisje aangegeven. Deze bevatten elk 90 spaden, 15 batsen, 15 kapmessen en een waterbus met kraan (inhoud 30 liter). Het gereedschap is rood geschilderd, hetgeen voor het inleveren na den brand van belang is. De gereedschappen uit de groote depôts worden met een vrachtauto in korten tijd naar de plaats van den brand gevoerd; zoo mogelijk worden ook nog manschappen van plaatselijke boschbrandgroepen meegenomen. De kleine depôts zijn bestemd voor plaatselijk gebruik.

De eigenaar van den vrachtauto, tevens beheerder van het depôt, die de gereedschappen naar den brand moet vervoeren — waartoe een regeling met hem is getroffen — kan te allen tijde telefonisch worden bereikt, zoodat een spoedig uitrukken gewaarborgd is.

In het gebied van het Comité zijn voorts 42 boschbrandweergroepen opgericht, die bestaan uit een groepshoofd (met armband: „Groepsleider C.B.V."), een plaatsvervangend groepshoofd en 20 tot 35 leden, kenbaar aan een duidelijk insigne, dat zij steeds op de pet dragen en dat door velen als een werkelijke onderscheiding wordt beschouwd. Dit insigne is vooral van belang, opdat het politiepersoneel wete, wie al dan niet als helpers bij den brand moeten worden beschouwd. Nagenoeg alle groepshoofden zijn telefonisch aangesloten. Daar in de kleinere gemeenten, vooral op Zonen feestdagen het telefoonkantoor gedurende een belangrijk

gedeelte van den dag is gesloten, heeft het Comité op zijn kosten verschillende „doorverbindingen” tot stand doen komen, waardoor dit beletsel is opgeheven.

Eveneens heeft de organisatie verschillende eigentelefoonlijnen doen aanleggen van brandtorens naar boschwachterswoningen.

De leden van de boschbrandweergroepen worden aangesteld en ontslagen door het Comité. Zij worden met zorg uitgekozen en bij onvoldoende activiteit door andere vervangen. Zij zijn verplicht een goede schop en een scherp kapmes gereed te houden en deze gereedschappen bij het uitrukken mede te nemen. De leden staan onder de bevelen van de als het hoofd der groep door het Comité tot wederopzeggens benoemde persoon; bij afwezigheid van dezen neemt het oudste lid in leeftijd diens functie over. Gedurende het blusschingswerk volgen allen de aanwijzingen van den leider daarvan, dat is de eigenaar van het terrein, waarop de brand woedt of diens beheerder. Mocht deze niet aanwezig zijn, dan is de leider de hoogste aanwezige autoriteit, die vanwege haar betrekking en (of) bekendheid met het terrein, als zoodanig bevoegd moet worden geacht. Het groepshoofd volgt dus eveneens de instructies van dien leider, doch leidt overigens voor zijn groep het blusschingswerk.

De grenzen van het gebied, waarbinnen een boschbrandweergroep werkzaam is, zijn nauwkeurig bepaald. De groep is bij een brand binnen dit gebied verplicht, zoo spoedig mogelijk uit te rukken. Het verlenen van hulp bij het blusschen van brand buiten dit gebied, geschiedt alleen, wanneer de leider van het blusschingswerk dit verzoekt. Een en ander is omschreven in de desbetreffende instructies. De praktijk heeft echter geleerd, dat het den leider, die toch al zijn aandacht bij het blusschingswerk moet bepalen, dikwijls niet mogelijk is meer groepen te doen aanrukken. De ondervinding leert, dat dit gebeurt op grond van de berichten, welke de naastbijzijnde torenwacht geeft omtrent den omvang, dien de brand aanneemt.

In een daartoe strekkende instructie voor de groepsleden is nader bepaald, hoe in geval van brand moet worden gehandeld. O.a. is het ontsteken van tegenvuur, zonder dat daartoe opdracht is gegeven door den leider, streng verboden. Eveneens zijn zeer korte, duidelijke instructies opgesteld voor de torenwachters en voor hen, die door middel van de eigen telefoonlijn van den toren berichten ontvangen. Het volledig nakomen van deze instructies, vooral door laatstbedoelde personen, moet nog wat beter worden.

Nog zij hier opgemerkt, dat den groepsleden op zeer brandgevaarlijke Zon- en feestdagen, alsmede op Zaterdagmiddagen, het houden van brandwacht kan worden opge-

dragen. De loonen voor blusschen zijn als volgt vastgesteld :
 groepshoofden f 0,80 per uur

groepsleden	„ 0,70	voor het eerste uur
	„ 0,50	„ „ tweede „
	„ 0,30	„ „ derde „
niet-leden	„ 0,50	„ „ eerste „
	„ 0,30	„ „ tweede „
	„ 0,30	„ „ derde „

Van deze normen kan worden afgeweken ten behoeve van personen, die zich bij een brand bijzonder hebben onderscheiden en die daardoor aanspraak hebben op een hogere uitkeering. De groepshoofden dienen na elken brand een loonlijst in bij den secretaris van het Comité met een kort rapport omtrent den brand.

Het zou wenschelijk zijn, dat aan niet-leden slechts vergoeding worde uitgekeerd, indien hun gereedschap vanwege een gereedschapsdepôt is verstrekt of wanneer men zeker weet, dat zij flink hebben medegewerkt. Dit valt in de praktijk evenwel niet mede. Ten einde misbruik tegen te gaan en den ijver van de groepsleden te prikkelen, is voor hen de vergoeding hooger gesteld dan voor niet-groepsleden; toch kan niet steeds worden vermeden — vooral niet bij groote branden — dat bluschloon wordt uitgekeerd aan personen, die daarvoor feitelijk niet in aanmerking moesten komen.

Tijdens het blusschen van een brand is een van de groepsleden aangewezen voor het bewaken van rijwielen en kledingstukken. Tevens wordt zooveel doenlijk gezorgd voor het geregeld aanvoeren van goed drinkwater.

De alameering van een brand geschiedt op de volgende wijze :

De brandwacht, die van de toren, waarop hij zich bevindt, *duidelijk* brand waarneemt op zoodanigen afstand, dat hij mag aannemen, dat de brand woedt tusschen het uitzichtgebied van zijn toren en dat van den naastbijgelegen brandtoren, richt de pijl van de oriënteringsplaat op den brand en leest op de plaat het daarbij behoorende getal af. Dit getal, b.v. 35,4, meldt hij van zijn standplaats af door middel van de eigen telefoonlijn van het Comité aan het station, dat daardoor met den toren verbonden is en dat op het Rijkstelefoonnet is aangesloten. *Hij blijft daarna echter op den toren*, ten einde zoo noodig mededeelingen omtrent uitbreiding van den brand te doen. Bedoeld station geeft het getal telefonisch door aan het station, dat is aangesloten op den naastvolgenden toren in de richting, waarin de brand wordt gezien. Aldaar heeft men inmiddels van den bijbehoorenden toren eveneens een aflezing ontvangen. Uit beide aflezingen is de plaats van den brand nauwkeurig te bepalen, doordat elk der personen, die rechtstreeks met een toren

verbonden zijn, over een topografische kaart, waarop de torens met schaalverdeeling zijn aangeven, benevens een tweetal onbuigbare linialen, beschikt.

Alsdan worden (telefonisch) de 2 brandweergroepen opgeroepen, die zich volgens de kaart, het dichtst bij den brand bevinden. Het hoofd van de onderhavige groepen, die den oproep ontvangt, alarmeert de manschappen door te blazen op den brandhoorn. Vervolgens wordt het gereedschapdepôt, dat het dichtst bij den brand is gelegen, tot uitrukken opgebeld en ten slotte wordt telefonisch de naastbij wonende autoriteit (burgemeester, houtvester of politie) met den brand in kennis gesteld.

Dit alarmeringssysteem voldoet o.i. theoretisch aan hooge eischen. In de praktijk blijkt het eveneens goed te voldoen en een snelle hulpverlening te waarborgen. Het is echter noodig, dat in het alarmeeren nog meer routine worde verkregen en dat men stipt de desbetreffende voorschriften opvolge. Over het algemeen komen er bij een brand te veel meldingen binnen, doordat ook de torenwachters van ver van den brand gelegen torens, deze melden. Deze wachten moeten zich dikwijls meer beperken tot het gebied, dat zij inderdaad hebben te bewaken. Zij moeten er op kunnen vertrouwen — en zij mogen dit inderdaad ook — dat ver verwijderde branden door de torens in den naasten omtrek daarvan worden gemeld, weshalve het overbodig en hinderlijk is, dat ook zij op dien brand de aandacht vestigen. Voorts moeten zij nog afwennen het vermelden van de plaats, waar de brand zou woeden. Uitsluitend behoort de aflezing op de oriënteringsplaat te worden bericht. Dit is dringend noodig, omdat dikwijls het vermelden van de plaats, waar de brand woedt op een schatting berust en daardoor belangrijke fouten kunnen worden gemaakt, terwijl door het opgeven van de juiste aflezing op de oriënteringsplaat de plaats van den brand nauwkeurig kan worden bepaald. Ten slotte maken enkelen de berichten over een waargenomen brand verontrustender dan noodig is. Dit moet alles nog wennen; de organisatie is trouwens nog jong.

Bij een gemeentelijke boschbrandweer, zooals wij er in ons land vele kennen, hapert het wel eens aan het tijdig uitrukken. De oorzaak daarvan kan zijn, dat een dergelijke brandweer, vooral wanneer deze een uitgestrekte gemeente heeft te bewaken (en zij niet is gesplitst in afdelingen, die ieder een afzonderlijk, beperkter gebied voor haar rekening hebben) vaak niet met voldoende zekerheid kan bepalen, of de brand in haar gemeente woedt. Daar bovendien een bepaald alarmeringssysteem meestal ontbreekt en de leden dan ieder voor zich zelf moeten beoordeelen, of het noodig is, zich al dan niet naar den brand te spoeden, wordt niet altijd tijdig met blusschen begonnen.

De beperkte gebieden, welke de boschbrandweergroepen op de Veluwe bewaken en het uitnemende alarmeerings-systeem ondervangen dit bezwaar.

Ter bestrijding van de uitgaven, gemoed met blusch- en waakloon, onderhoud van brandtorens, gereedschapsdepôts enz., betalen de aangesloten boschbezittersleden een bijdrage, die aanvankelijk was bepaald op f 0,14 per ha bosch en woesten grond, doch die reeds in 1931 tot f 0,07 per ha kon worden teruggebracht. Er is een maximum vastgesteld van f 300.—. Verder geniet het Comité subsidie van alle gemeenten in het werkgebied behalve Epe, Heerde en Harderwijk; voorts van den A.N.W.B. en van de Onderlinge Bosschen Verzekering Maatschappij. Ieder lid-boschbezitter heeft, in geval van brand op zijn gronden, recht op de hulp van 2 boschbrandweergroepen. De bluschloonen van deze groepen worden door het Comité gedragen. Is meer hulp noodzakelijk, dan komen de bluschloonen daarvan voor eigen rekening. Behalve van de verschillende boschbrandweergroepen wordt veel medewerking ondervonden van het Departement van Defensie. Het Remontedepôt te Milligen en de legerplaatsen Harskamp en Oldebroek hebben reeds vele malen bij het blusschen van bosch- en heidebranden krachtdadige hulp verleend. Uit het feit, dat nagenoeg alle boschbezitters op de Veluwe lid van „het Comité” zijn, blijkt wel, dat het zich in een algemeene belangstelling mag verheugen en dat het in een sterk gevoelde behoefte voorziet.

Het aantal gereedschapdepôts is geleidelijk gestegen tot 23, de telefonische doorverbindingen en eigen telefoonlijnen worden nog steeds uitgebreid. Doch misschien is wel het belangrijkste, dat het Comité ieder voorjaar met vernieuwden moed zijn moeilijke en veelomvattende taak begint. Daarin schuilt ongetwijfeld de groote kracht van deze boschbrandweeororganisatie.

In ons land zijn hier en daar destijds boschbrandweren opgericht, waarvan men het bestaan thans nauwelijks meer kent. Het is een feit, dat de brandweer — ook de boschbrandweer — in landelijke gemeenten na een paar jaar, waarin geen branden van eenige beteekenis voorkwamen, inslaapt, en dat zij, na wakker te zijn geschud door een flinken brand, tot de ontdekking komt, dat zoowel de organisatie als het materiaal inmiddels ondeugdelijk zijn geworden. Hierin is de laatste jaren, dank zij vooral het nuttige werk van de provinciale brandweerbonden, een aanmerkelijke verbetering gekomen. Een brandweeororganisatie — en dit geldt onverminderd, ja misschien nog meer, voor een boschbrandweeororganisatie — is, behalve van den goeden wil der groepsleden, afhankelijk van de bekwaamheid en de voortvarendheid van haar leiders. Een organisatie als die van het boschbrandweeorcomité voor de Veluwe kan ook

elders tot stand komen, doch dit is op zichzelf nog niet voldoende. Een brandweer moet vóór alles paraat zijn. Zij moet te allen tijde voor haar taak berekend zijn en men moet er steeds op kunnen vertrouwen.

Ten einde nu de activiteit der groepsleden te bewaren, worden elken winter voor gecombineerde groepen door houtvester de Koning van de Nederlandsche Heidemaatschappij lezingen met lichtbeelden gehouden, die bijzonder in den smaak vallen. Tevens zijn die avonden nuttig voor het verlevendigen van het contact der groepen onderling, tot het uitwisselen van gedachten, het geven van wenken enz. Ook waarom zijn de Voorzitter, de Secretaris of de Penningmeester daarbij steeds tegenwoordig.

De groepshoofden ontvangen elk jaar, kort voor het aanbreken van den brandgevaarlijken tijd, een aanschrijving, houdende het verzoek, de groepsleden nog eens op hun plicht te wijzen en hen tot waakzaamheid aan te sporen. Zoo noodig ontvangen zij nieuwe instructies, opgaven tot bijwerking der vanwege het Comité samengestelde telefoongids, opgave van nieuwe gereedschapsdepôts enz. Verder worden de gereedschapsdepôts gecontroleerd en het materiaal op scherpte onderzocht. Ten slotte ontvangen de aangesloten boschbezitters ook voorjaar een kort verslag, waardoor ook bij hen de belangstelling levendig wordt gehouden. Er is veel te regelen, wil men de organisatie op peil houden. Het bestuur van het Comité is daarin tot op heden op uitnemende wijze geslaagd. Zonder aan de overige bestuursleden van het Comité iets te kort te doen, mogen wij hier in het bijzonder hulde brengen aan de oprichters van deze boschbrandweerorganisatie, den Voorzitter, burgemeester Westrik, den Secretaris, houtvester Van 't Hoff, en den Penningmeester, den Opperhoutvester van H. M. de Koningin, Jhr. van Suchtelen van de Haare.

Van de oprichting van het Comité af zijn er tal van branden op de Veluwe geblusht. Door tijdig ingrijpen is er veel jong bosch van waarde en veel natuurschoon behouden. Nog dit voorjaar kon door krachtig ingrijpen het fraaie bezit „de Dellen” voor een groot gedeelte worden gered.

Men zou zich echter een verkeerde voorstelling maken, indien men zou denken, dat groote branden, zooals b.v. die in 1929, voor goed tot het verleden behooren. Zelfs de best geoutilleerde brandweer kan immers voor een taak worden gesteld, die haar krachten te boven gaat. Inzonderheid voor een boschbrandweer zal dit het geval kunnen zijn, doordat bij de immers primitieve blusmiddelen er niet zoo heel veel toe noodig is om een brand te ontketenen, waartegen vele tientallen blusschers niet opgewassen zijn. Het streven van het Comité kan — vermoedelijk ook in de toekomst — slechts zijn, uitbreiding van brand te voorkomen. Het is daarin tot

op heden uitmuntend geslaagd. Bovendien heeft het de belangstelling in zake de bestrijding van bosch- en heidebranden weten te wekken niet alleen op de Veluwe, maar ook in andere streken van ons land en heeft het de medewerking der bevolking van de Veluwe, waar het betreft de daadwerkelijke bestrijding van bosch- en heidebranden, stormenderhand veroverd.

Moge het hoogst nuttige werk van het Comité, dat aller belangstelling en steun verdient, steeds blijven voortduren.

Een tweede groote boschbrandweergorganisatie is de Utrechtsche boschbrandweervereeniging.

In de algemeene vergadering van den Utrechtschen Provincialen Brandweerbond van 30 Juli 1929 werd het Bestuur gemachtigd tot het benoemen van een commissie van onderzoek naar de middelen ter bestrijding van bosch- en heidebranden. Uit deze Commissie is ontstaan de Utrechtsche Boschbrandweervereeniging, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 6 Augustus 1932, Staatsblad nr. 51. In het bestuur hebben zitting: drie vertegenwoordigers van den Utrechtschen Provincialen Brandweerbond, zeven vertegenwoordigers van de bosch- en heidebezitters, de garnizoenscommandanten van Amersfoort en Utrecht en de Commandanten van het regiment genietroepen en van de luchtvaartafdeeling (of hun gemachtigden); voorts twee vertegenwoordigers van de aangesloten gemeentebesturen, één vertegenwoordiger van het Staatsboschbeheer, één van de Nederlandsche Heide-maatschappij en ten slotte één vertegenwoordiger van de brandweren.

De organisatie van deze nog jonge instelling vertoont eenige overeenkomst met die van het Comité voor de Veluwe.

Het gebied, waarin zij werkzaam is, beslaat het gedeelte van de Provincie Utrecht, dat rijk is aan bosch en heide en verder een klein gedeelte van Noord-Holland, n.l. het Gooi.

Dit gebied is in 3 gedeelten, z.g. strooken, verdeeld te weten:

- 1e. het gebied, gelegen ten Noorden van den weg Utrecht-de Bilt-Amersfoort;
- 2e. het gebied, gelegen tusschen dezen weg en de spoorlijn Utrecht-Arnheim;
- 3e. het ten Zuiden van dezen spoorlijn gelegen gebied.

In ieder van deze „strooken” is een leider en een plaatsvervangend leider aangewezen, die bij brand de algemeene regeling van het blusschingswerk op zich neemt.

De „strooken” zijn onderverdeeld in vakken. Bij het bepalen van de grenzen van deze vakken is onder meer rekening gehouden met den aard van het terrein, de grenzen

van gemeenten en het aanwezig zijn van bestaande boschbrandweercorpsen.

Aan het hoofd van ieder vak staat een vakcommandant, die bij het uitbreken van brand in zijn vak de leiding van het blusschingswerk op zich neemt. In de meeste gevallen zijn de vakcommandanten hoofden van plaatselijke brandweren of politie-autoriteiten.

Ten slotte zijn er, voor zooveel noodig, in de verschillende vakken boschbrandweergroepen opgericht, die in den regel bestaan uit personeel van de boschbezitters uit die vakken. Aan het hoofd van deze groepen staat een groepsleider, meestal een voorwerker, jachtopziener of boschbaas, die voor zijn groep op aanwijzing van den vakcommandant het blusschingswerk leidt.

Deze organisatie lijkt eenigszins af van die op de Veluwe. De Veluwe is niet verdeeld in strooken en vakken, doch slechts in niet te groote gebieden, waarin de verschillende boschbrandweergroepen werkzaam zijn, die voor het geval zulks noodig mocht wezen, ook daarbuiten kunnen optreden.

In Utrecht zorgt ieder vak en iedere strook zooveel mogelijk voor zichzelf, hoewel onderlinge hulp van de vakken — ook van die, welke eventueel in een andere strook zouden zijn gelegen — mogelijk is.

Op de Veluwe is de leider van het blusschingswerk de eigenaar of beheerder van het terrein, waarop de brand woedt; in Utrecht daarentegen is dit de algemeene leider van de strook met als hulpkrachten de vakcommandanten en groepsleiders. Het voordeel van de Veluwsche organisatie is, dat de leider-eigenaar of beheerder van het terrein, waar de brand woedt het terrein door en door kent en daardoor ongetwijfeld de meest geschikte persoon is voor de algemeene leiding bij het blusschingswerk. Wettelijk berust echter de leiding van het blusschingswerk bij het hoofd van de gemeente, waar de brand woedt. In de praktijk heeft zich dit bezwaar echter niet doen gevoelen.

In Utrecht berust de leiding van het blusschingswerk in de eerste plaats bij den betrokken vakcommandant, omdat de leider van de strook of diens plaatsvervander niet steeds aanwezig zal kunnen zijn. De vakcommandanten zijn — zooals hiervoor reeds is opgemerkt — in den regel brandweer- of politie-autoriteiten en zijn dus wettelijk gerechtigd het blusschingswerk te leiden. De taak van de leiders van de strooken moet meer van organisatorischen aard worden geacht. Zij zijn eigenlijk de hoofden van min of meer afzonderlijke boschbrandweersorganisaties, die echter met elkaar voeling houden.

Het ligt in de bedoeling het alarmeeringsstelsel van de Veluwe toe te passen. Bereids zijn brandtorens daartoe op-

gericht, zooals op het landgoed Pijnenburg, terwijl een brandtoren op het landgoed van de familie B e n t i n c k te Amerongen vermoedelijk spoedig zal verrijzen. De pyramide van Austerlitz was reeds lang tevoren als zoodanig ingericht.

Met het stichten van gereedschapsdepôts is een begin gemaakt. Het ligt in de bedoeling, deze geleidelijk uit te breiden.

Van militaire zijde wordt veel medewerking ondervonden, doordat met de betrokken autoriteiten een regeling in zake het verleenen van hulp bij bosch- of heide brand is getroffen, waardoor in korten tijd — ook op Zon- en feestdagen — op de noodige manschappen bij het blusschingswerk kan worden gerekend.

Voorts bezitten de leden van de boschbrandweergroepen — evenals op de Veluwe — een insigne. Voor de leiders zijn instructies in het leven geroepen.

De kosten dezer organisatie worden door de leden gedragen. Ook hier is de contributie vastgesteld op grond van de oppervlakte bosch en heide, die ieder lid bezit, (tot 500 ha f 0,10, boven 500 ha f 0,05).

Deze nog zeer jonge organisatie, opgericht onder de huidige tijdsomstandigheden, ondervindt daarvan moeilijkheden, in hoofdzaak van geldelijken aard. De omstandigheid, dat het boschbezit over zeer vele eigenaren is verdeeld, maakt een algemeene samenwerking belangrijk moeilijker dan op de Veluwe, waar naast de groote boschbezitters, zooals het Staatsboschbeheer en het Kroondomein, een vrij beperkt aantal bezitters wordt aangetroffen. Het slagen van deze goed opgezette organisatie is van groot belang, omdat zij een werkgebied heeft, dat uit een oogpunt van natuurschoon tot een der mooiste van ons land behoort, terwijl het met dat van het Veluwsche Comité een aaneensluitend geheel vormt. Doeltreffende maatregelen tegen brand moeten voor dit gedeelte van ons land dan ook van nationaal belang worden geacht.

Aller medewerking en steun, in de eerste plaats van de boschbezitters, is dan ook een eerste vereischte. Moge de Utrechtsche boschbrandweervereeniging haar organisatie tot het peil van die op de Veluwe weten op te voeren en moge aldus een sterke macht tegen het brandgevaar worden gevormd en in stand gehouden tot heil van de talloos velen, die in de daardoor beschermde landstreken verpoozing, gezondheid en rust zoeken.

Dit artikel mag o.i. echter niet geëindigd worden zonder de in dit opzicht nalatige bosch- en heidebezitters (dat zijn er helaas nog velen in den lande) te wijzen op de *dringende* noodzakelijkheid van het aanleggen en *onderhouden* van flinke brandvrije strooken en singels in hun bosschen en heidevelden, opdat een eventueele brand daardoor in zijn voortgang kunne worden gestuit.